

Finner gjemte skatter under isen

Isbreene i Norge smelter. Der finner forskerne ting som har ligget nedfrosset helt siden steinalderen.

AV KJERSTI BUSTERUD / NTB | PUBLISERT 13. SEP. 2020

Liten kniv med treskaft og rustent blad

Blant funnene er denne lille jernkniven med skaft av bjørk. Foto: Espen Finstad / secretsoftheice.com

Hittil har vi funnet over 3000 gjenstander, forteller Lars Pilø.

Lars er arkeolog. Eller nærmere bestemt brearkeolog. Fordi global oppvarming får isbreene i fjellet til å smelte, har brearkeologene mye å gjøre. Når isen smelter, dukker det nemlig opp ting som kan ha ligget i isen i flere tusen år.

– Isen er som en gigantisk fryseboks. Så lenge tingene er dekket av is, blir de ikke ødelagt. Isen blir nesten som en tidsmaskin, forteller han.

Fem arkeologer på fjell og is

LETING: Arkeologer på jakt etter gamle skatter på Lendbreen. Foto: Johan Wildhagen / Palookaville

Isens hemmeligheter

Jobben til Lars er å samle inn tingene som smelter fram fra isen, og sørge for at de blir tatt vare på. Han deltar i et prosjek som heter Secrets of the ice. Det betyr "isens hemmeligheter".

Helt siden 2006 har han og andre arkeologer hver sommer jobbet med å finne gamle ting på Lendbreen i Innlandet fylke. har de blant annet funnet ski, klær, buer, piler, vandrestaver, hesteustyr og hestebæsj.

– Funnene viser at folk har brukt isen mer enn vi har trodd, sier Lars. – De har blant annet jaktet på breen og brukt den som ferdselsvei.

Blant tingene de har funnet, er en kjortel fra romertiden. Den er 1700 år gammel og dermed Norges eldste klesplagg.

Fant lekepil

Et funn som Lars syntes var ekstra spesielt, var en 1400 år gammel pil.

– Pilen var liten og av tre, og var laget slik at den ikke kunne skade noen. Derfor er vi ganske sikre på at det har vært en lekepil. Jeg synes det er rørende å tenke på at et barn har øvd seg med pil og bue høyt til fjells for over tusen år siden, sier han.

Lang og tynn pil av tre ligger blant steiner

LEKEPIL: I det kalde klimaet for 1400 år siden var det viktig at barn lærte seg å jakte. Foto: Innlandet fylkeskommune / Kulturhistorisk museum

Best i verden

Ingen andre steder i verden har forskerne funnet så mange gamle ting på breer som på Lendbreen. Over halvparten av al

verdens brefunn er herfra.

Lars forteller at det har to grunner: – For det første var det kort vei opp til fjellet for folk som bodde i dalene i dette område
Og for det andre har vi lagt ned mye jobb i å finne disse tingene.

Et vått og brunt stykke tøy som ser vevd eller strikket ut

På breen fant arkeologene en over tusen år gammel vott! Foto: Johan Wildhagen / Palookaville

Vil finne mer

De eldste tingene de har funnet på Lendbreen, er fra steinalderen for rundt 6000 år siden. – Noe særlig eldre ting enn de
det faktisk ikke mulig å finne på breer. Den eldste isen vi kjenner til på fastlandet i Norge, er nemlig 7600 år gammel, sier I

Han tror de vil finne mange flere ting på breen i årene framover. – Forskere tror at 90 prosent av isen i norske fjell vil bli b
i løpet av dette århundret. Så det vil nok smelte fram enda flere ting, sier han.

KLODEN VÅR KRLE OG HISTORIE HISTORIE

Meldinger ved utskriftstidspunkt 3. april 2025, kl. 22.31 CEST

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da
dette dokumentet ble skrevet ut.